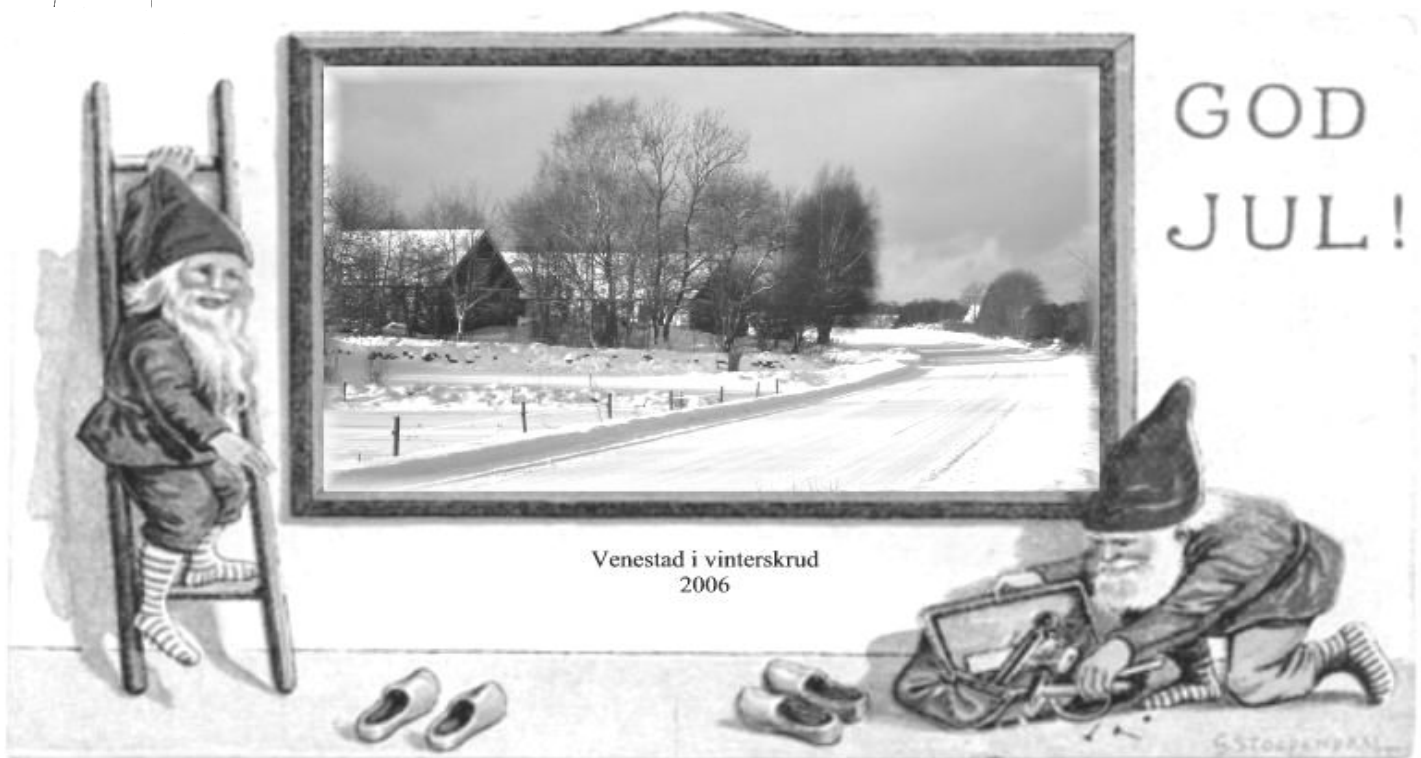
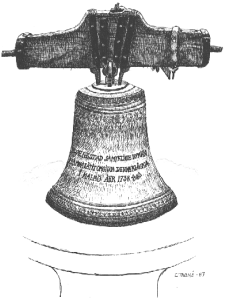

Wenestadsbladet

Nr 4

2006

Årg 17

GodJul & Gott NyttÅr

önskar

Wenestads Byalag

Wenestadsbladet nr 4-06

Utkommer med 4 nummer årligen

Forum för
Wenestads Byalag
 Nygrundat 1988
 Årsavgift för familj: 100 kr
 Pg: 53 26 39 - 2
 E-post: tfrojd@spray.se

Redaktion: Tommie Fröjd, Lars
 Johansson, Lennart och Sonja Thiman

Obs! Redaktionen förbehåller sig rätten
 att korta i insända bidrag.

Byalagets samlingslokal:
 Venestads skola

Ordförande: Nils-Göran Jönsson
 Kullaberg
 291 92 Kristianstad
 Tel: 044 - 23 93 32

Sekreterare: Marcus Glantz
 Klårröds 99
 291 92 Kristianstad
 Tel 044 - 21 93 93

Kassör: Matti Tuomaala
 Venestads Byaväg 206
 291 92 Kristianstad
 Tel: 044 - 32 81 21

Skolvaktm: Peter Mogensen
 Venestads skola
 291 92 Kristianstad
 Tel: 044 - 23 94 76

Kalendarium:

2/12 kl 12.00 Djurröds julmarknad
17/12 kl 13.00 Jullunch i skolan, Bo Svensson
 underhåller på dragspel.
24/12 kl 12.30 Inringning av julen vid
 byaklockan. Medverkan av prästen Lisskulla
 Arnberg Håkansson, samt makarna Stihl.
31/12 kl 23.45 Nyårsringning vid byaklockan.
21/1-07 kl 9.30 Wenestads Byalags
 kyrksöndag i Träne kyrka.
 Sång av Börje Karlstedt. Byalaget bjuder på
 kaffe.

Bidrag till Wenestadsbladet

Redaktionen tar tacksamt emot artiklar eller
 förslag till kommande nummer av tidningen.
 Thimans: 31 08 70, T.Fröjd: 23 94 28.

Komplettering av GHHÅ

Wenestads Byalag har fått värdefull
 komplettering till sin samling av Gälds
 Härads Hembygdsförenings Årsböcker,
 vilken nu finns komplett i bokhyllan i
 skolsalen. Samtliga böcker har erhållits
 genom olika gåvor, nu senast från Elsa
 Nilssons dödsbo, Träne.

Hemköp
 Tollarp

... där de händer!

Kulturkväll med Åke Egevad

Den 24 oktober hade bylaget besök av Åke Egevad som berättade om musik och trakterade musikinstrument allt ifrån urminnens tider och fram till nu. Från forntidens dunkel och historiens gryning gav han exempel på den suggestiva typ av musik som en s.k. vinare kunde framkalla. Ljudet kunde möjligen locka fram fladdermöss som eventuellt kunde användas till att framställa kärleksdryck av. Han visade också exempel på många olika instrument som det berättas om i Bibelns olika böcker bl. a. en sådan harpa eller snarare lyra som trakterades av kung David. Vi fick också ta del av hur instrumenten tillverkades av olika naturliga material. Ruttnande skinn användes till trummor och stanken kunde vara vedervärdig. Så var det också när han fraktade hem döda svanar från andra sidan Skåne, men tonerna var ljuva som han kunde frambringa i flöjter tillverkade av deras ben. En humoristisk skildring av musikens historia fick vi oss till del där också samhällets makthavare genom tiderna fick sig en och annan gliring. Han avslutade med en låt på dragharmonica. **Lars Johansson**

(Åke Egevad blåser i vikingalur)

Utdrag ur artikeln Forntida Blåsinstrument,

av Kerstin Sinha ur GHHÅ 1978.

Genom våra bygder har under några år en lång mager karl med skarp profil och flygande hår lugnt trampat sig fram på en gröngul racercykel. Alla har lagt märke till honom men få har vetat vem denna figur varit, och ännu färre har varit införstådda med vad han gjort. "Något konstnärligt" har man gissat - "men han är rejäl, han jobbar på Karpalund i kampanjen" har de som vetat försäkrat.

Bättre underrättade vittskövlebor har också hört att han "karvar i plaströr, elektrikerör" i det lilla gårdshus som han hyrt mitt i byn. Om karvaren själv förklarar att det han höll på med var akustiska experiment hade man väl inte blivit mycket klokare av det.

Att karlen hette Åke Egevad visste vittskövleborna också, så stod det nämligen på ett plakat i hans fönster ut mot vägen. Och under senare tid har man kunnat se det namnet i diverse tidningar: stort uppslagna artiklar om mannen och hans unika verk.

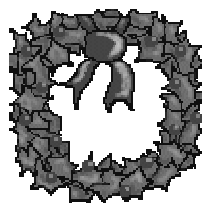
Åke Egevad är född 1947 i Trelleborg. Hans far är lärare och vikarierade en period under senaste världskriget på Segesholms skola. Efter utbildning till byggnadsingenjör ville Åke läsa bl.a. konsthistoria vid universitetet men fann att hans bakgrund inte passade in i de akademiska intagningsmallarna. Han sökte sig då, 1970, till Vittskövle by, för att i lugnet där koncentrera sig på vad han visste han kunde och skulle göra. Till att börja med ägnade han sig åt målningar med klara budskap och skarpa protester mot tidens ondska. Målningarna ställdes ut i Lund.

Så småningom kom dock ett gammalt intresse för musik och musikinstrument s konstruktion att dominera hans arbete. Morfars morfars var inte för inte spelman i Vemmenhög. I Kultur en s

årsbok 1975 finns en artikel om ett föremål som man funnit vid arkeologiska utgrävningar av Lunds äldre delar. Det låg i gyttnan i botten på en brunn: en enkel pipa av fläderträ med fyra fingerhål och tappformigt tillskurna ändar. Dess ålder kunde bestämmas till Lunds äldre medeltid (ca 1020-1200), men pipans funktion var mera tveksam. Visade delar fattades uppenbarligen, men man trodde att det antingen kunde vara en pipa till en säckpipa, ett instrument som trakterades i Norden på den tiden, eller också en s.k. hornpipa. Detta problem tilltalade Åke Egevad: han vände upp och ner på bilden av pipan och började arbeta med mätningar, beräkningar och praktiska experiment, och hade snart konstruerat en hornpipa där en exakt kopia av den funna pipan utgjorde mittdelen. På den tappformade änden har han passat in en kort lur av kohorn och i den andra en tonbildare av vassrör. Ljudet blev magnifikt och lundaforskarna imponerade. Ryktet spred sig om den skicklige instrumentkonstruktören i Vittskövle, och han har sedan fått beställningar från bl.a. Musikhistoriska Museet i Köpenhamn och från musiker och forskare som specialiserat sig på forntidsmusik.

Åke Egevad lämnade Vittskövle våren 1976, men han borkvar inom Gärds, i en gammal länga efter vägen mot Ovesholm. Där har bjudits honom bättre möjligheter att inreda bostad och väl tilltagna arbetslokaler.

Sammanställt av **Gurli N**

På skolutflykt

När jag gick i tredje klass i Träne, fingo vi en gång ut på skolutflykt. Vi skulle vara i skolan klockan sju denna morgon. Den utflykten skulle kosta två kronor. Men till min stora förfäran sov jag över mig. Klockan var en kvart över sju, när jag vaknade. Men en som kom upp det var jag.

Allra först tvättade jag mig, drog på mig kläderna och åt en liten smula. Jag sprang sedan ut, jag sprang, så att hjärtat stod i halsgropen på mig. Jag hann upp till gården, då jag såg omnibussen komma. Jag sprang ännu värre. Men chauffören hade sett mig och stannade. Men när jag kom till skolan, hade jag glömt pengarna. Men fröken betalade för mig. Jag betalade henne igen dagen därpå. Så bar det i väg. Vi kommo igenom Venestad och uppför

Linderödsåsen. Vi voro så snart i Hörby. Slutligen hade vi nått målet. Vi voro i Skäralid. När vi kommo dit var klockan nio. Nu packades matsäckarna upp. Jag hade sex smörgåsar med mig samt två ägg. Fem köttbullar och två lemonader. Om en stund gingo vi upp på Kopparhatten. Så var det tid att köra därifrån. Nu bar färden till Mölle. Här drucko vi kaffe. Sedan skulle vi köra till Kullen. Men för att få komma upp här fingo vi betala sju kronor och femtio öre. På Kullen var det mycket vackert. Vi sågo båtar, som kommo från Danmark. Vi foro så till Hälsingborg. Vi gingo med det samma till Epa. Här fingo vi åka rulltrappa upp på andra våningen. Så bar färden till Landskrona. Där fingo vi äta middag. Sedan körde vi hem. När vi kommo hem var klockan nio på kvällen.

Infört i Krist. Läns tidning 1940 och skrivet av Erik Persson Lugnadal Köpinge 11 år.

Men tydligen hade han bott i Träne när han gick i tredje klass. Tidningen är hittad under golvet i Lisbeth Strömblads hus i Önnestad.

Lars Johansson

Tomten

På gården rustades till jul. Folket slaktade, städade och gjorde allehanda förberedelser. Allt skulle vara så fint

det kunde, det gällde att visa att ordentligt folk bodde här. Bondmorän sätte en heder i att vara den som hade störst och mest jul i byn. Bonden Pär satt på långbänken och rökte pipa och var rätt nöjd. Detta är mitt verk, denna gården har jag byggt upp. Stolt var han, men även snål som den. Gav inte bort en styver i onödan.

I det lilla torpet i byns utkant fanns inte så mycket att förbereda. Mat fanns knappt att äta sig mätt av, och det lilla dragiga kyffet blåste vinden och kylan rent. Änkan Hanna, som bodde med sina fem små hade varken ork eller möjlighet att göra några julförberedelser. Klockan fyra varje morgon gick hon upp för att gå den vanliga kilometern till gården och de väntande mjölkorna.

Här gjorde hon sina dagsverken som betalning av hyran på torpet. Detta året hade hennes egen lilla odling av potatis och annat livsnödvärdigt bränts bort av en stekhet sol som plågat trakten hela sommaren. Inte en droppe regn på flera månader. Det gällde att överleva vintern, hur det skulle ske visste hon inte, den minsta flickan var svag redan och skulle kanske inte klara sig året ut.

Det finns dock den som ser vad som sker och händer, och den som är ärlig, flitig, omtänksam och snäll gynnar han, den som han ogillar spelar han spratt och ger en näsknäpp. Jag talar om Tomten. Han hade länge hållit ett öga på bonden Pär som var så självgod och snål. Likaså på änkan som slet för att få det att gå ihop.

På natten till julafton smög Tomten fram till bondens säng och viskade de hemskaste

förbannelser i hans öra om vad som skulle hända om han inte delade med sig av sitt överflöd till sina torpare.

Pär vaknade alldeles kallsvettig och rädd. Klädde på sig och beordrade att varje torpare skulle ha en korg med julmat. Så satte han sig själv i vagnen och körde och delade ut julgåvorna.

Maten kunde inte kommit lägligare till torpet, den minsta var så svag att hon inte orkade upp från sängen, men på juldagen var hon uppe och dansade igen.

Hanna tackade de högre makter som givit henne gåvorna, men jag och ni vet vem som fick bonden att dela med sig, det var en liten grå gubbe med röd luva som brukar vara synlig så här i juletid. **Tomtefar**

Träne skola

(Träne 5:4, Tränes första skola)

I förra numret av W-bladet var bild på Venestads första skolhus, byggt 1838. Samma år byggdes en likadan skolbyggnad i grannbyn Träne. En ny tegelskola byggdes här 1884.

I byggnaden har varit affär from 1880-talet. Första innehavare var Per Karlsson, sedan Henrik Persson, därefter Hilding Nilsson 1934, som efterträddes av sonen Alex Nilsson. Affären lades ned 1983. **Red.**